

มคอ.๓ รายละเอียดของวิชา
๑๐๑ ๓๑๑ พระพุทธศาสนamahayan

หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
คณะพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

รายละเอียดของวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
คณะ พุทธศาสตร์
หลักสูตรสาขาวิชา พระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อวิชา

๑๐๑ ๓๑๑ พระพุทธศาสนามหายาน

๒. จำนวนหน่วยกิต

๓(๒-๒-๕)

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสาขาวิชาปรัชญา

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบ พระมหาประทีป สญญโม ดร.

อาจารย์ผู้สอน พระมหาประทีป สญญโม ดร.

๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔

๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)

ไม่มี

๘. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ห้องเรียน ห้อง ๓๑๑ ชั้น ๓ ปี ๔ เวลา ๐๘.๓๐ น.-๑๑.๓๐ น. ทุกวันจันทร์ จำนวนนิสิต รูป

ห้องอาจารย์ที่ปรึกษา ห้อง ๒๑๐ เวลา ๑๒.๐๐ น. -๑๗.๐๐ น. ทุกวันพุธ ๐๙๘๑๖๘๘๖๔

ภาคปกติ เริ่มต้นวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ สิ้นสุดวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๘

วันอังคาร เริ่มเวลา เริ่มเวลา ๐๘.๐๐.ถึง๑๑.๐๐ น.ห้องเรียน ห้อง ๒๐๘ ชั้น ๒

ภาคสมทบ เริ่มต้นวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๘ สิ้นสุดวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๘

วันอาทิตย์ เริ่มเวลา ๑๒.๓๐.ถึง๑๕.๓๐ น.ห้องเรียน ๓๐๓ ๓๐๓ ชั้น ๓๙. วันที่จัดทำหรือ

๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

๑ มิถุนายน ๒๕๖๘

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

- เพื่อให้บัณฑิตได้ศึกษาถึงประวัติ พัฒนาการและหลักพุทธปรัชญามหายาน สำนักต่างๆ
- เพื่อให้บัณฑิตได้มีความรู้ความเข้าใจถึงประวัติ พัฒนาการและหลักพุทธปรัชญามหายาน สำนักต่างๆ

- เพื่อให้นิสิตสามารถนำหลักปรัชญาพุทธมหายานไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาอื่นๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- เห็นคุณค่าและประโยชน์จากการศึกษา ประวัติ พัฒนาการและหลักพุทธปรัชญามหายานสำนักต่างๆ
- สามารถนำหลักปรัชญาพุทธมหายานที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม๒. วัตถุประสงค์

ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

ก.วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติปรัชญาพุทธมหายานความเป็นมา
- หลักธรรมสำคัญและเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนิยายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ข. วัตถุประสงค์เชิงคุณธรรม

- ๑.มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็งขึ้น สามารถควบคุมตนเองได้ในทุกสถานการณ์
- ๒.มีสภาพจิตใจที่เบิกบาน แจ่มใส
- ๓.รู้จักบริหารจัดการกับตัวเองได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ รู้จักคิด รู้จัก ควบคุมตัวเอง ก้าวทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

ค.วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. กำลังดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning
๒. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของมหายานในอินเดีย การเผยแผ่มหายานเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ
หลักธรรม พิธีกรรม และนิยายสำคัญของมหายาน

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ / งานภาคสนาม / การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๘ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม/	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต	
๑.คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑) ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่อง การสำรวมในสมณภาวะ การครองจิวรหรือการแต่งกายการเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา

๒)ด้านภาวะผู้นำ และความ รับผิดชอบตลอดจนวินัยใน ตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงาน เพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
๓) ด้านจริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ	มีการให้ความรู้ถึงแก่นสิดในการนำเอาความรู้ทางด้านภาษาบาลีสันสกฤตไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้ นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้

**๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ.๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ปรัชญา
(หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)**

๑. คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทาง ปัญญา					๔. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ					๕. ทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ				
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
●	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○		○	●	●	●	

๑. คุณธรรมและจริยธรรม				
๑) ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ พัฒนาการเรียนรู้ด้าน คุณธรรม จริยธรรม	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม		
(๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตน เพื่อพระพุทธศาสนา (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละ เพื่อส่วนรวม (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น	(๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการ เสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียน การสอน (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง ประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา	(๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้น เรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอ และการตอบคำถาม (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วม กิจกรรมของนิสิต (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อน ประเมินเพื่อน		

	(๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน	
๒. ความรู้		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
(๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา (๒) ใช้ความรู้มาอธิบาย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมี เหตุผล (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่อง	(๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ ปัญหา (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ (๕) ศึกษาดูงาน	(๑) ทดสอบย่อย (๒) สอบกลางภาคและปลายภาค เรียน (๓) ผลการรายงานหรืองานที่ มอบหมาย (๔) นำเสนอผลงาน
๓. ทักษะทางปัญญา		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านปัญญา	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านปัญญา	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านปัญญา
(๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความ เข้าใจ และประเมินข้อมูลจาก หลักฐาน (๒) สามารถวิเคราะห์และ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมี เหตุผล (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และ ทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสม	(๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ ภาพประกอบ (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ (๕) ศึกษาดูงาน	(๑) ทดสอบย่อย (๒) สอบกลางภาคและปลายภาค เรียน (๓) ผลการรายงานหรืองานที่ มอบหมาย (๔) นำเสนอผลงาน
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการ เรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ
(๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งใน ฐานะผู้นำและผู้ตาม (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุม อารมณ์ และยอมรับความแตกต่าง ระหว่างบุคคล (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	(๑) มอบหมายงานกลุ่ม (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นใน ชุมชนและสังคม (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้น เรียนและนอกชั้นเรียน (๔) ศึกษาดูงาน	(๑) สังเกตพฤติกรรมและการ แสดงออกระหว่างการเรียนการสอน และการทำงานร่วมกับเพื่อน (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับ มอบหมาย

		(๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
(๑) ใช้ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้ (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	(๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑) การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี ๒) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ๓) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน ๔) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

๒. ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด		จำนวนชั่วโมง	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	การวัดผล	ผู้สอน
หน่วยที่ ๑	๑. ทดสอบก่อนเข้าบทเรียน ๒. แนะนำแผนการสอน ๒.๑ คำอธิบายรายวิชา ๒.๒ วัตถุประสงค์รายวิชา ๒.๓ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน ๒.๔ วิธีการประเมินผล ๒.๕ งานมอบหมาย ๓. การเรียนการสอนในระบบออนไลน์ ๔. การสอบวัดผลประเมินผลในระบบอีเลิร์นนิง	CLO ๑ CLO ๒	๑	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำเนื้อหาในทางพุทธศาสนา มหายาน	- แนะนำวิชา - การทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน - ทดสอบวัดผลผู้เรียนก่อนศึกษาในรายวิชานี้ - การบรรยาย - สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาเนื้อหา	- ทดสอบก่อนการเรียนการสอน-ข้อสอบปรนัย ๖๐ ข้อ-สรุปผลสอบวิเคราะห์ผู้เรียน-ตรวจสอบคะแนนก่อนเรียน-การให้ คำแนะนำ การให้ คำแนะนำ ในทางศาสนา และปรัชญา ตะวันตก-ออก	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

					ในทางพุทธ ศาสนามหายาน		
๑	หน่วยที่ ๑ ความหมาย ความสำคัญของพุทธศาสนา มหายาน ๑.๑ บทนำ ความเป็นมาของ พุทธศาสนามหายาน ๑.๒ ความหมายของพุทธ ศาสนามหายาน ๑.๓ ความสำคัญของพุทธ ศาสนามหายาน ๑.๔ พุทธศาสนาก่อน พุทธกาล ๑.๕ สภาพทั่วไปของสังคม อินเดียสมัยพุทธกาล ๑) สภาพการเมืองการ ปกครองในสมัยพุทธกาล ๒) สภาพทางด้านสังคมใน สมัยพุทธกาล ๓) ลักษณะของศาสนาและ ลัทธิความเชื่อของชาวชมพู ทวีปก่อนสมัยพุทธกาล ๑.๕ ทรรศนะคำสอนลัทธิ ของครูทั้ง ๖ สรุปรูป		๒	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน	- การบรรยายที่ ศึกษา... -สื่อที่ ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาใน เนื้อหาวิชาพุทธ ศาสนามหายาน - การมอบหมาย งานกลุ่ม กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของเนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนามหายาน โดยใช้โปรแกรม Chat GPTใน การ สืบค้น ข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร
๒	หน่วยที่ ๒ พุทธศาสนายุค พุทธกาล ๒.๑ การอุบัติขึ้นของพุทธ ศาสนา ๒.๒ ประสูติ ๒.๓ ตรัสรู้ ๒.๔ แสดงพระธรรมเทศนา ๒.๕ ปรีนิพพาน ๒.๖ กษัตริย์องค์สำคัญของสมัย พุทธกาล ๒.๗ ลักษณะเด่นของพุทธ ศาสนา สรุปรูป		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาพุทธ ศาสนามหายาน - การมอบหมาย งานเดี่ยว,งาน กลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

					Chat GPTในการ สืบค้นข้อมูล		
๓	หน่วยที่ ๓ พุทธศาสนาหลังยุคพุทธกาล ๓.๑ เหตุการณ์สำคัญก่อนพุทธปรินิพพาน ๓.๒ มูลเหตุการสังคายนาครั้งที่ ๑ และประชุมสงฆ์ ๓.๓ มูลเหตุการสังคายนาครั้งที่ ๒ และประชุมสงฆ์ ๓.๔ มูลเหตุการสังคายนาครั้งที่ ๓ และประชุมสงฆ์ ๓.๕ มูลเหตุการสังคายนาครั้งที่ ๔ และประชุมสงฆ์ ๓.๖ มูลเหตุการสังคายนาครั้งที่ ๕ และประชุมสงฆ์สรุป		๓	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำเนื้อหาในทางพุทธศาสนา มหายาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาพุทธศาสนามหายาน - การมอบหมายงานเดี่ยว,งานกลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม,พิธีกรรม,คุณค่าของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการสืบค้นข้อมูล	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.
๔	หน่วยที่ ๔ บ่อเกิดพุทธศาสนานิกายมหายาน ๔.๑ สาเหตุของความแตกแยกในพุทธศาสนา ๔.๒ การเกิดขึ้นของพุทธศาสนานิกายมหายาน ๔.๓ ลักษณะสำคัญของพุทธศาสนานิกายมหายาน ๔.๔ ความแตกต่างระหว่างพุทธศาสนานิกายเถรวาทกับนิกายมหายาน สรุป		๓	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำเนื้อหาในทางพุทธศาสนา มหายาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาพุทธศาสนามหายาน - การมอบหมายงานเดี่ยว,งานกลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม,พิธีกรรม,คุณค่าของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.

					Chat GPTในการสืบค้นข้อมูล		
๕	หน่วยที่ ๕ หลักการพื้นฐานของพุทธศาสนานิกายมหายาน ๕.๑ แนวคิดเรื่องไตรกาย ๕.๒ แนวคิดเรื่องตริยาน ๕.๓ แนวคิดเรื่องหลักจตุรมหาปณิธาน ๕.๔ แนวคิดเรื่องพุทธเกษตรสรูป		๓	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำเนื้อหาในทางพุทธศาสนา มหายาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา-สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาพุทธศาสนามหายาน- การมอบหมายงานเดี่ยว,งานกลุ่ม,ใบงาน-กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่าของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการสืบค้นข้อมูล	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ...	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.
๖	หน่วยที่ ๖ พระโพธิสัตว์ในทัศนะของพุทธศาสนา มหายาน ๖.๑ ความหมายของคำว่าโพธิสัตว์ ๖.๒ แนวความคิดเรื่องพระโพธิสัตว์ ๖.๓ ประเภทของพระโพธิสัตว์ ๖.๔ ความสำคัญของพระโพธิสัตว์ในพระพุทธศาสนา มหายาน ๖.๕ อุดมคติของพระโพธิสัตว์ ๖.๖ คุณธรรมสำคัญของพระโพธิสัตว์ ๖.๗ ทศภูมิของพระโพธิสัตว์ ๖.๘ ขั้นตอนการเป็นพระโพธิสัตว์ สรูป		๓	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำเนื้อหาในทางพุทธศาสนา มหายาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา-สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาพุทธศาสนามหายาน- การมอบหมายงานเดี่ยว,งานกลุ่ม,ใบงาน-กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่าของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.

					Chat GPTในการ สืบค้นข้อมูล		
๗	หน่วยที่ ๗ การบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ พระพุทธานามหายาน ๗.๑ ความหมายของบารมีในพุทธานามหายาน ๗.๒ ความสำคัญบารมีในพุทธานามหายาน ๗.๓ การบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ ๗.๔ ประเภทและระดับบารมีของพระโพธิสัตว์ในพุทธานามหายาน ๗.๔.๑ ประเภทของบารมี ๗.๔.๒ ระดับของบารมี ๗.๕ หลักธรรมต่าง ๆ ที่เป็นส่วนเสริมในการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ ๗.๖ ลักษณะและคุณค่าการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ ๗.๗ จุดมุ่งหมายการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ ๗.๘ ผลการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ สรุป		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสาร ประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาพุทธศาสนามหายาน - การมอบหมายงานเดี่ยว,งานกลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม,พิธีกรรม,คุณค่าของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูโดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการสืบค้นข้อมูล	การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ...	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.
๘	บทที่ ๘ พระพุทธเจ้าในทัศนะของพุทธศาสนามหายาน ๘.๑ ความเป็นมาของแนวคิดพุทธภาวะในพุทธศาสนามหายาน ๘.๒ ความหมายของพุทธภาวะในพุทธศาสนามหายาน ๘.๓ ความสำคัญของพุทธภาวะในพุทธศาสนามหายาน ๘.๔ ประเภทของพระพุทธเจ้าในพุทธศาสนามหายาน ๘.๔.๑ พระอาทิพุทธะ ๘.๔.๒ พระธยานิพุทธะ ๘.๔.๓ มานุสสพุทธะ		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสาร ประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาพุทธศาสนามหายาน - การมอบหมายงานเดี่ยว,งานกลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม,พิธีกรรม,คุณค่าของศาสนา	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

	๘.๕ พุทธภาวะใน คุณลักษณะของพระพุทธเจ้า				พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม Chat GPTใน การ สืบค้นข้อมูล		
๙	หน่วยที่ ๙ พระไตรปิฎก ของพุทธศาสนาเถรวาท ๙.๑ บทนำ ความเป็นมาของ พระไตรปิฎกของพุทธ ศาสนาเถรวาท ๙.๒ พระสูตรต้นตอปิฎก ๙.๓ พระวินัยปิฎก ๙.๔ พระอภิธรรมปิฎก สรุป		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา เถรวาท	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาพุทธ ศาสนาเถรวาท - การมอบหมาย งานเดี่ยว,งาน กลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม Chat GPTใน การ สืบค้นข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.
๑๐	หน่วยที่ ๑๐ พระไตรปิฎก ของพุทธศาสนาเถรวาท ๑๐.๑ เนื้อหาของปรัชา ปารมิตาสูต ๑๐.๒ เนื้อหาของอวตังสก สูตร ๑๐.๓ เนื้อหาของสุขาวิ ยาสูต ๑๐.๔ เนื้อหาของสังกาส สูตร ๑๐.๕ เนื้อหาของสังกาส สูตร สรุป		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรึกษา และให้ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา เถรวาท	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาพุทธ ศาสนาเถรวาท - การมอบหมาย งานเดี่ยว,งาน กลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

					โดยใช้โปรแกรม Chat GPT ในการ สืบค้นข้อมูล		
๑๑	หน่วยที่ ๑๑ เนื้อหาของศรี มาลาเทวีสีหนาทสูตร ๑๑.๑ เนื้อหาของวิมลเกียรติ นิเทศสูตร ๑๑.๒ เนื้อหาของมหาวัสตุ ๑๑.๓ เนื้อหาของลลิตวิสตระ ๑๑.๔ เนื้อหาของพุทธจริต สรูป		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรีक्षा และให้ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาพุทธ ศาสนามหายาน - การมอบหมาย งานเดี่ยว,งาน กลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม Chat GPT ในการ สืบค้นข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.
๑๒	หน่วยที่ ๑๒ นิกายสำคัญของพุทธศาสนานิกาย มหายาน ๑๒.๑ นิกายมหายิมิกะ ๑๒.๒ นิกายโยคจาระ ๑๒.๓ ความขัดแย้งทาง ความคิดระหว่างนิกาย มหายิมิกะกับนิกายโยคจา ระ สรูป		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ เป็นที่ ปรีक्षा และให้ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาพุทธ ศาสนามหายาน - การมอบหมาย งานเดี่ยว,งาน กลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.

					Chat GPTในการ สืบค้นข้อมูล		
๑๓	หน่วยที่ ๑๓ นิกายสำคัญของพุทธศาสนานิกายมหายาน ๑๓.๑ นิกายสังฆธรรมปุณทริกะ ๑๓.๒ นิกายสุขาวดี ๑๓.๓ นิกายอวตังสกะ ๑๓.๔ นิกายเซน ๑๓.๕ นิกายตันตระ สรุป		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ หลักคำสอน ที่สำคัญใน คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาพุทธ ศาสนามหายาน - การมอบหมาย งานเดี่ยว,งาน กลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการ สืบค้นข้อมูล	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.
๑๔	หน่วยที่ ๑๔ วิวัฒนาการของพุทธศาสนานิกายมหายาน ๑๔.๑ พุทธศาสนามหายานในประเทศอินเดีย ๑๔.๒ พุทธศาสนามหายานในประเทศทิเบต ๑๔.๓ พุทธศาสนามหายานในประเทศเนปาล ๑๔.๔ พุทธศาสนามหายานในประเทศจีน ๑๔.๕ พุทธศาสนามหายานในประเทศญี่ปุ่น ๑๔.๖ พุทธศาสนามหายานในประเทศญี่ปุ่น สรุป		๓	นิสิตอธิบาย การพัฒนา ทักษะการ การเผยแพร่ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน สู่ ประเทศ ไทย -คุณค่า ของ คำแนะนำ เนื้อหา ในทางพุทธ ศาสนา มหายาน	- การบรรยาย หัวข้อที่ศึกษา -สื่อที่ใช้คือ หนังสือ เอกสาร ประกอบการ บรรยายการให้ คำปรึกษาพุทธ ศาสนามหายาน - การมอบหมาย งานเดี่ยว,งาน กลุ่ม,ใบงาน -กรณีศึกษา เกี่ยวกับหัวข้อ หลักธรรม, พิธีกรรม,คุณค่า ของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู โดยใช้โปรแกรม	- การ ตรวจสอบใบ งานที่ มอบหมายให้ ศึกษาใน หัวข้อที่ศึกษา ...นำเสนอ ในรูปแบบ โครงงาน ศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สฤษฎโม ,ดร.

					Chat GPTในการ สืบค้นข้อมูล		
๑๕	หน่วยที่ ๑๕ พุทธศาสนามหายานในประเทศไทย ๑๕.๑ บทนำ พระพุทธรูปศาสนามหายานและประวัติศาสตร์ชาวจีน, ญวนในประเทศไทย ๑๕.๒ พระพุทธรูปศาสนามหายานในเมืองไทย ๒ นิิกาย ๑๕.๒ จินนิกาย ๑๕.๓ อนันมิกาย ๑๕.๓ คณะสงฆ์จีนนิกายกับการปกครองของคณะสงฆ์ไทย ๑๕.๔ คณะสงฆ์อนันมิกายกับการปกครองของคณะสงฆ์ไทย ๑๕.๕ บทบาทที่สำคัญของคณะสงฆ์จีนนิกาย ๑๕.๖ บทบาทที่สำคัญของคณะสงฆ์จีนนิกาย ๑๕.๗ พิธีกรรมที่สำคัญของพุทธศาสนามหายานในเมืองไทย ๑๕.๗.๑ พิธีกึ่งเต็ก ๑๕.๗.๒ พิธีกินเจ ๑๕.๗.๓ พิธีทิ้งกระจาด สรุปรูป		๓	นิสิตอธิบายการพัฒนาทักษะการเผยแพร่คำแนะนำเนื้อหาในทางพุทธศาสนามหายาน สู่ประเทศไทย -คุณค่าของคำแนะนำเนื้อหาในทางพุทธศาสนามหายาน	- การบรรยายหัวข้อที่ศึกษา-สื่อที่ใช้คือหนังสือ เอกสารประกอบการบรรยายการให้คำปรึกษาพุทธศาสนามหายาน - การมอบหมายงานเดี่ยว,งานกลุ่ม,ใบงาน-กรณีศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อหลักธรรม,พิธีกรรม,คุณค่าของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูโดยใช้โปรแกรม Chat GPTในการสืบค้นข้อมูล	- การตรวจสอบใบงานที่มอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อที่ศึกษา...นำเสนอในรูปแบบโครงงานศึกษาอิสระ	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.
บทที่ ๑๖	กิจกรรมบูรณาการกับงานวิจัย,กับการบริการวิชาการแก่สังคม,กับการทำนุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรมในรายวิชา		๓	นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมในงานวิจัยเรื่อง วังปลาหน้าวัด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลำน้ำพอง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	- เข้าร่วมกิจกรรมเก็บข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมสืบชะตาปล่อยปลาลำน้ำพอง, - กิจกรรมบรรยายพุทธธรรมเรื่องพุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อม	- ใบงานลงชื่อกิจกรรม -ใบสรุปประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม	พม. ประทีป สญญโม ,ดร.

					แก่ประชาชนที่ เข้าร่วมกิจกรรม		
	รวม		๔๘				

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑.คุณธรรม จริยธรรม	๑.๑,๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒	การอ่านและสรุป บทความการส่งงาน ตามที่มอบหมาย (งานกลุ่ม, งานเดี่ยว)	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%
๒.ความรู้	๒.๔-๒.๖, ๓.๒	ทดสอบก่อนเรียน สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๑,๘,๑๖	๕๐%
๓. ทักษะทาง ปัญญา	๑.๑,๑.๖, ๑.๗, ๒.๑,	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอ รายงานการทำงาน ผลงานเดี่ยวแนวการ ประยุกต์เข้ากับการ ดำเนินชีวิตและพัฒนา สังคม	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๔. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ	๑.๑,๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒ ๔.๑- ๔.๖,๓-๕.๔	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอ รายงานการทำงานกลุ่ม	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐ %
๕. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลข การ สื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	๑.๑- ๑.๗, ๓.๑	การเข้าชั้นเรียน การมี ส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นใน ชั้นเรียนการนำเสนอ งานศึกษาอิสระ, รายงานการทำงานด้วย โปรแกรมChat GPT	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

๑. เอกสารและตำราหลัก

การศาสนา, กรม. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. เล่มที่ ๑๐, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๒๑.

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. เล่มที่ ๑๒, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๒๑.

ประมวลการสอนวิชาประวัติพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๒๔.

ชา สุภทโท,หลวงพ่. นอกเหนือเหตุผล. อุบลราชธานี : วัดบึงหวาย, ๒๕๒๔.

ภัททันตะ อาสภเถระ, พระ. วิปัสสนาที่ปณีฎีกา. กรุงเทพฯ : ไพศาลวิทยา, ๒๕๑๘.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๐. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

อรรถกถาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

ธรรมธีรราชมหาวิทยาลัย (โชค ญาณสิทธิ), พระ. หลักปฏิบัติ สมณะ-วิปัสสนากรรมฐาน : อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๒.

ธรรมธีรราชมหาวิทยาลัย (โชค ญาณสิทธิ), พระ. อุดมวิชา. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร., ๒๕๓๑.

วิปัสสนากรรมฐานภาคสอง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๒.

ธนิต อยู่โพธิ์. สติปัฏฐานสำหรับทุกคน, กรุงเทพฯ : ศิวพรการพิมพ์, ๒๕๑๘.

ประวัติและผลงานพุทธทาสภิกขุ, กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๓๘.

ราชวรมณี (ประยุทธ์ ปยุตโต), พระ. พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์ , ๒๕๒๕.

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

ราชวรมณี (ประยุทธ์ ปยุตโต), พระ. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ พิมพ์ครั้งที่ ๘, กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

เทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), พระ. ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก , ๒๕๓๒.

ราชวิสุทธิโสภณ(วิลาส ญาณวโร) ป.ธ.๙.พระ. วิมุตติรัตนมาลี, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม,๒๕๓๙.

ศรีวิสุทธิกวี, พระ. การบริหารจิต, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์, ๒๕๒๙.

สมภาร สมภาโว, พระ. ธรรมะภาคปฏิบัติ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

อินทวิสุทธิเถระ, พระ. ปุจฉาวิสัชนา มหาสติปัฏฐานสูตร, กรุงเทพฯ : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด,๒๕๔๕.

พุทธทาสภิกขุ. อานาปานสติภาวนา. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร, ๒๕๓๕.

อุบลมณี, วัดหนองป่าพง, อุบลราชธานี : ๒๕๓๕

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

กองวิชาการมหาจุฬา, ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, ๒๕๔๗.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เอกสารประกอบการสอน วิชาธรรมะภาคปฏิบัติ ผศ.พระสมภาร สมภาโว(ทวิรัตน์)รวบรวมและเรียบเรียง

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ขอเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

-การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร

-มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปีหรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ
